

Nr 179.

Av herr **Hansson** i Stockholm, om upphävande av lag om kollektivavtal m. m.

Under en rätt upprörd stämning genomdrevs vid fjolårets riksdag förslag till lag om kollektivavtal och lag om arbetsdomstol. Beslutet fattades av en borgerlig samling mot ett enhälligt motstånd från de socialdemokratiska riksdagsrepresentanternas sida. Även bland de borgerliga funnos emellertid starka betänkligheter mot den nya lagstiftningen, och från visst håll tillkännagavs, att man lämnade sitt stöd åt lagstiftningen enbart såsom en protest mot de former, arbetareopinionen mot denna tagit sig. Man kanske av detta vågar draga den slutsatsen, att i riksdagen icke finnes en majoritet, som verkligen önskar ifrågavarande lagstiftning. På grund härav och i anledning av senare tilldragelser har den socialdemokratiska riksdagsgruppen funnit det vara motiverat, att redan vid denna riksdag påkalla en ny prövning av ärendet, en prövning, som torde kunna ske med mera lugn och besinning än i fjol.

Från de socialdemokratiska representanternas sida gjordes under fjolårets behandling av ärendet huvudsakligen trenne invändningar mot den nya lagstiftningen. Dels kunde med hänsyn till omfattningen av de frivilliga överenskommelserna om skiljedom i rättstvister mellan företagare och arbetare med allt skäl göras gällande, att en lagstiftning i ärendet var onödig. Dels framhölls att denna lagstiftning av arbetarna uppfattades såsom riktad mot dem och deras intressen och sålunda skulle komma att vidmakthålla en irritation, som vore till skada för samförstånd och fred på arbetsmarknaden. Dels påvisades att bestämmelserna i lagen om kollektivavtal voro ägnade att tillkrångla och försvåra uppgörandet av avtal och alltså kunde komma att verka till arbetskonflikternas tillspetsning och förlängning. Dessa invändningar äga alltjämt giltighet. Stämningen inom den organiserade arbetarvärlden mot den genomtrufade lagstiftningen har icke skiftat karaktär. Detta är anledning nog att föreslå de nya lagarnas upphävande.

Ett annat skäl härtill är emellertid det på den nuvarande regeringens initiativ inledda samförståndsarbetet. Detta initiativ och det intresse, varmed det mötts, har inom arbetarvärlden uppfattats såsom ett tecken på att man även i borgerliga kretsar numera inser att tvångsvägen icke är den lämpliga, när det gäller att försöka skapa samförstånd och ökad arbetsfred. En sådan insikt står dock i föga överensstämmelse med vad som vid fjolårets

riksdag inträffade och borde leda till ett undanröjande av då beslutade tvångslagar. En handling av denna art skulle icke blott vittna om en uppriktig vilja att göra det för landet bästa, den skulle också vara ägnad att skingra den misstro och bitterhet, som fjolårets riksdagsbeslut skapade bland arbetarna och som otvivelaktigt kan komma att mycket försvåra och fördröja samförståndstankens utbredning. Ur denna synpunkt borde regeringen ha framlagt förslag om upphävande av fjolårets s. k. arbetsfredslagstiftning. Regeringen har emellertid icke tagit konsekvenserna av sitt initiativ till arbetsfredskonferensen. Då så icke skett, har den socialdemokratiska riksdagsgruppen ansett det angeläget att bringa ärendet inför riksdagen. Detta sker med förhoppning om en prövning, befriad från falska prestigehänsyn och besjälad av en verklig beslutsamhet att främja det samförstånd, som man säger sig på den borgerliga sidan så livligt åstunda.

Vid ett upphävande av fjolårets lagstiftning bör självklart den centrala skiljenämnden åter sättas i funktion.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta,

1. att de av 1928 års riksdag beslutade lag om kollektivavtal, lag om arbetsdomstol, lag om ändrad lydelse av 46 par. utsökningslagen, och lag om ändrad lydelse av 1 par. i lagen den 28 oktober 1887 om skiljemän skola upphöra att gälla,

2. att lagen den 28 maj 1920 om central skiljenämnd i arbetstvister åter skall träda i tillämpning.

Stockholm den 21 januari 1929.

P. Albin Hansson
